

חמ"ל המכון למדיניות נגד טרור

דו"ח אירועים שבועי

דו"ח אירועים
8/8-21/8/2014

ישראל

נמשך מבצע 'צוק איתן'. הפלגים הפלסטינים ברצועה ממשיכים בירי תלול מסלול כבד אל עבר מרבית חלקי הארץ. לאחר סיום טיהור המנהרות, הושגו הכוחות הקרקעיים משטח הרצועה. השבועיים האחרונים התאפיינו במסר הפסקות אש שהופרו במקביל למו"מ בין הצדדים על הפסקת אש/הסדרה ארוכת טווח. דרישות החמא"ס מקובעות על פתיחת המעברים והסרת הסגר הימי בעוד מדינת ישראל דורשת שקט ארוך טווח. חידוש הלחימה אופיין בירי תמ"ס אל עבר יישובי עוטף עזה ובחיסול בכירים בארגונים הפלסטינים ברצועה, ביניהם גם ניסיון חיסול של מפקד הזרוע הצבאית של החמא"ס, מוחמד דף. השב"כ חשף רשת של מעל ל-90 אנשי חמא"ס בגדה המערבית אשר פעלה להתחלתה של אינתיפאדה שלישית. לפי השב"כ, ההוראות והמימון הגיעו מאנשי הארגון השוהים בטורקיה. מטרת ההתארגנות הייתה למוטט את שלטון הרשות בגדה כדוגמת השתלטות החמא"ס על רצועת עזה ב-2007.

סוריה

דיווח עדכני של ארגון זכויות האדם בסוריה מציין כי בסוריה נמצאים למעלה מ-50,000 לוחמי דאעש, כאשר 20,000 מתוכם כלל אינם סורים. לוחמי דאעש הצליחו להשתלט על ערים רבות במחוז אלפו. מאמץ גדול מצד המדינה האיסלאמית לכיבוש ראקה ושדה התעופה טבקה מידי המשטר הסורי. באזור דיר-אזור נטבחו מעל ל-700 בני שבט אל-שיטאט על-ידי אנשי דאעש. דיווחים אודות שבייתם של ארבע זרים נוספים על-ידי הארגון כך שבידי הארגון כ-20 בני ערובה זרים. בשבוע האחרון נפוצו דיווחים לא מאומתים אודות שת"פ מודיעיני בין ארה"ב למשטר אסד בסוגיית דאעש. ארה"ב אסרה על טיסות מטוסים אמריקאים אזרחיים מעל לשטח סוריה מחשש לירי נ"מ. ארה"ב שוקלת את הרחבת הפעילות כנגד דאעש אל תוך סוריה.

לבנון

ארגון החיזבאללה שולל את אפשרות הגדלת סמכויותיו של כוח יוניפי"ל לגבול לבנון-סוריה. 43 ג'יהאדיסטים (10 עצורים והשאר טרם נלכדו) הועמדו לדין בעקבות מעורבותם בקרבות בעיירה ערסל שבצפון לבנון. בעקבות הקרבות באזור ערסל, התחייבה ארה"ב להגדיל את הסיוע הצבאי למדינה וזאת לאחר שערב הסעודית עצמה התחייבה לספק 1 מיליארד דולרים נוספים בסיוע צבאי. ארגון אמ"ל ביטל אירוע פומבי נוסף, ערב זיכרון לאימם מוסא צאדר, עקב התרעות ביטחוניות. גורמי ביטחון ערבים מדווחים כי החיזבאללה חיסל את האחראי מטעם דאעש על הכנת פיגועי ההתאבדות בלבנון,

אבו עבדאללה אל-עיראקי, בעזרת מטען צד שהופעל אל עבר רכבו באזור קאלמון. בעקבות חוסר היציבות הפוליטי במדינה, צפויות מספר הפגנות ושבתות בנושאי שכר.

מצרים

צבא מצרים ממשיך בפעילותו כנגד איסלאמיסטיים במרחב סיני. במהלך הפעילות נהרגו למעלה מ-60 מחבלים ומעל ל-30 נשבו. צבא מצרים הצליח לסכל ירי גראדים אל עבר ישראל דרומית לרפיח. ארבע גופות ערופות ראש נתגלו בסיני מספר ימים לאחר שנחטפו מרכב בקרבת רצועת עזה. מצרים סובלת ממשבר אנרגיה מהחמורים בתולדותיה. ארה"ב ממשיכה לספק מסוקי אפאצ'י למשטר א-סיסי למרות המשבר ביחסים.

ירדן

אמ"ל

עיראק

ראש הממשלה אל-מאליקי הודח למעשה מתפקידו ותחתיו מונה חאיידר אל-עבאדי לתפקיד בברכת איראן. חילופי השלטון לא עברו בקלות והיה חשש להפיכה צבאית. ארה"ב החלה בתקיפת מטרות דאעש בסינג'ר ובגזור במטרה לעזור למיעוט היזידי. בעזרת הסיוע האווירי, הצליחו כוחות הכורדים להשתלט מחדש על סכר מוסול. יש לציין כי כרגע אין מדובר בסיכולים ממוקדים כאם בתקיפת מטרות צבאיות גרידא. ארגון דאעש הוציא להורג עיתונאי אמריקאי לאחר שארה"ב סירבה לשלם כופר בגובה 132 מיליון דולר. זהותו הבריטית של המוציא להורג עוררה סערה בינלאומית והגבירה את המודעות הבינלאומית לארגון.

לוב

שדה התעופה בטריפולי נפל לידי המורדים. גובר החשש לשימוש במטוסי הנוסעים בשדה למטרות פיגוע. לאחר שדווח על מספר תקיפות אוויריות מצד גורם לא ידוע, נחשף כי מדובר ככה"נ על-ידי חילות האוויר של מצריים ואיחוד האמירויות, תקיפות שבוצעו ללא ידיעת או ברכת ארה"ב. הפרלמנט הלובי הגיש לאו"ם בקשה לעזרה כנגד המורדים. הקונסוליה המרוקנית בטריפולי הותקפה על-ידי אחד מקבוצות המורדים וספגה נזק רב ברכוש אך לא בנפש. לבקשת הפרלמנט הלובי, הסירה מצרים את שני ערוצי הטלוויזיה הממלכתית משידורי הלוויין.

איראן

עדיין לא נרשמה תגובה איראנית לתקיפות ארה"ב בשטח עיראק כנגד מטרות דאעש. הנשיא רוחאני הודיע ליו"ר סאב"א המבקר באיראן כי טהרן לא תדון בתוכנית הטילים ארוכי הטווח במסגרת שיחות הגרעין. שר החוץ האיראני התנה את השתתפות איראן במאמץ הבינלאומי כנגד דאעש בהסרת הסנקציות מעל ארצו.

סעודיה

אמ"ל

תימן

ארה"ב ממשיכה לפעול בעזרת כטב"מים כנגד מטרות AQAP. נמשכים הקרבות בין צבא תימן ללוחמי AQAP עם הרוגים לשני הצדדים. המורדים החוטים פשטו על הבירה צנעה במטרה להפיל את הממשלה. החוטים דורשים הורדת מחירי הדלק ופירוק הממשלה. נחשפה תוכנית לרצוח את נשיא תימן לשעבר בעזרת מנהרת תופת שהגיע אל מתחת למסגד במתחם המגורים בארמון הנשיאות.

סומליה

מפקד בכיר בזרוע המודיעין של ארגון אל-שאבאב נורה ונהרג על-ידי כוחות הביטחון במוגדישו. גוברים הדיווחים אודות שינוי בדפוסי הפעולה של הארגון. ישובים וערים אשר שוחררו על-ידי צבא סומליה מנותקים ממקורות המים שלהם על-יד ארגון אל-שאבאב.

קניה

נרשמת האטה גדולה בתנועת התיירים עקב החשש מפיגועי טרור והתפרצות מחלת האבולה. תחנת המשטרה במנדרה הותקפה על-ידי מספר גדול של לוחמי אל-שאבאב.

ניגריה

דיווחים על נטישת לוחמי בוקו האראם את יער סאמביסה במדינת ברונו עקב לחץ מצד הצבא הניגרי. מתרבים הדיווחים אודות כך שהארגון מגייס ילדים לשורותיו באלמג'ירי. גובר החשש מהתרחבות פעילות הארגון אל עבר קמרון. מדיווחים במדינת ברונו עולה כי בוקו האראם השתלט על בית הספר לשוטרים במחוז תוך הרג שוטרים רבים.

אפגניסטן

דיווחים על לפחות שתי תקיפות כטב"מ אמריקאיות באפגניסטן שגבו את חייהם של 26 אנשים. מחבל מתאבד הפעיל את מטענו כנגד שיירה של כוחות זרים במערב קאבול והרג ארבע אזרחים. חייל הכוח הבינלאומי, ככה"נ אמריקאי, נדקר למוות בצווארו בעת מעצר איש טאליבן בקרבת שדה התעופה בקאבול. קריאות להקמת ממשלת מעבר לנוכח המבוי הסתום בפרשת זיופי הקולות בבחירות לנשיאות.

פקיסטן

גוברות ההפגנות כנגד המשטר. ראש הממשלה המכהן, נאווז שאריף, נמצא תחת מצור מצד המפגינים וביקש ערבויות מהצבא כי לא תבוצע הפיכה צבאית. ההערכות הן כי הצבא מלבה את היצרים על-מנת לקבל יותר חופש פעולה. בנוסף, בחודשים האחרונים ישנם חילוקי דעות בין ראש הממשלה אשר מתנגד למערכה כנגד הטאליבן ובעד פתרון מדיני עם הודו, לבין הצבא שמתנגד לו בנושאים אלה.

טורקיה

הנשיא הנבחר מינה את אחמט דבאטולו לראש ממשלת טורקיה. במאמץ לעקוף את הסנקציות שהוטלו עליה על-ידי המערב, פונה מוסקבה אל טורקיה במטרה להשלים את צרכי המזון שלה. ב-2013 עמד יצוא המזון הטורקי לרוסיה על כ-1.78 מיליארד דולר. נחשפה העלמת העין של המשטר הטורקי מהנעשה בעירה רייחנאלי על גבול סוריה, בה שוהים ומטופלים לוחמי ופצועי דאעש וג'האבת אל-נוסרא.

שונות

עקב מבצע 'צוק איתן' נרשמת עליה במקרי האנטישמיות ברחבי העולם, במיוחד באירופה. ארגון החרם על ישראל, BDS, רושם הצלחות ברחבי בריטניה בכך שפעולותיו מביאות להסרת מוצרים ישראלים מהמדפים.

אודות המכון למדיניות נגד טרור (ICT)

המכון למדיניות נגד טרור בבי"ס לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, פועל לפיתוח מדיניות ציבורית חדשנית ביחס לבעיית הטרור העולמי, באמצעות מחקר יישומי של תופעת הטרור ודרכי ההתמודדות עמה. המכון שם לו למטרה לחקור את נושא ההתמודדות המוראלית-פסיכולוגית עם הטרור ולגבש המלצות, אשר מחד יצמצמו את האפקטיביות של אסטרטגיית הטרור, ומאידך יסייעו בחיזוק כושר העמידה של הציבור אל מול תופעה זו. ייחודו של המכון בהשוואה למכונים אחרים בא לידי ביטוי, בין השאר, בשיטת המחקר שבה הוא נוקט – צוותי חשיבה מיוחדים של אנשים מדיסציפלינות מחקריות שונות מהעולם האקדמי והביטחוני. מאז הקמתו, התמקד המכון בפעילות בכמה מישורים: מחקר אקדמי-יישומי, כנסים וימי עיון, ייעוץ למקבלי החלטות, פעילות הסברתית-חינוכית, פורומים לדיון ול"סיעור מוחות" ובניית מאגרי מידע והפעלתם.